

CSURGÓ ÉS VIDÉKE

KÖZMŰVELŐDÉSI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Egész évre 8 kor.,
félévre 4 kor., negyedévre 2 kor. Egyes
szám ára 16 fillér. — MEGJELENIK
HETENKÉNT EGYSZER: VASARNAP
TELEFON-SZÁM: 27.

Felelős szerkesztő:
ANGYAL GUIDÓ

Főszerkesztő:
MOHAR JÓZSEF

Kiadóhivatal: MÉZER DEZSŐ könyvke-
reskedésében. — Nyitór, reklámkezelé-
nyek, vigalmi kimutatások soronként 50 f.
Eljegyzési és csekési értesítések díja 5 k.

Advent.

Irta: Németh Károly.

Ismeretes jelző ez mindnyájunk előtt. A karácsony előtti négy hét napjait illetjük ezzel, azokat a napokat, amiknek sorozatát e mai nyitja meg és karácsony estéje (Adventus Christi) zárja be. A keresztyén világ hite szerint karácsony az évfordulója az idők teljességének, amikor a názáreti Jézusban megjelent életnorma szerint a szeretet jegyében fordult az embervilág. A világ teremtésétől az első karácsonyig a szentírás szerint mintegy négyezer esztendő telt el, tehát a világ a maga Megváltója elé nem négy hétig, mint mi, hanem négyezer évig készült. Hogy mi történt e négyezer esztendő alatt, azt a történetírók feljegyezték, az emberiség érző

szívei: a költők pedig eldicsekedtek és elsírátták. Nekünk kevés teendőnk maradt e multa nézve. Mi a jelen s többékevésbé a jövő emberei vagyunk. Mégis mindennapon adventi, várakozási napokat élünk. A vér-és tüzlángjában forgó föld minden vándorának „mit hoz a holnap?” kérdés markol acélosan a szívébe és valljuk csak be, hogy, mikor okoskodásunk a csillogó ész logikájának sima gömbjéről lesiklik, önkénytelenül a magasság felé villan, hátha ismétlődne Nagy Konstantin csodája, hogy a mosolygó égen feleletet tanálna a szomorú ember.

De a csodák kora letűnt. Helyette a tökéletesedés szilaj lovát kapta az ember, ki megittasult a vágatában. A szellemi élet túltengése kiküszöbölte az érzelmet az akarat irányításából. Pedig az érzélem realitását teoriává

zsugorítani nem lehet. Bizonyosága ez a fekete — piros jelen, ez a gyásztól fekete és vértől piros jelen, amely láttatja velünk, hogy az emberek többet kapkodnak szívükhöz, mint agyukhoz. Oh, mert a ragyogó szellem minden diadaloszlopa fundamentomával lerokkant a megtagadott szivig s borzadva látjuk a tökéletesedés útvesztőjét, melybe siklottunk, ahol a szellem diadaloszlopa a szív fejfájává változik. Actioni aegnalis est reactio. A szellemi örvényezés mámorra az érzelmi örvényezés fájdalmát szülte. Halottaiból elevenedik a szív és minden napot adventi várakozási nappá avat.

Nem sorolom fel, hogy mi a várakozási tárgy a szülői szívnek, miért reszket a hitvesi hűség, s miért komorul el a mosolygó gyermeki arc. Csak arra a tényre mutatok rá, hogy

A „Cs és V.” eredeti tárcája.

Kibékülés.

Irta: O. J.

Folytatás.

Már több, mint egy éve hogy osztogatja a halált a jó hajós gazda fölött a csatamezőn. Golyók viharából, csaták zürzavarából megmenekült épen. Sokszor is elmondta, bajtársainak:

— Ugy érzem fiúk mintha engem már a golyó sem járna!

Annál nagyobb meglepetés lett hát, mikor egy kemény tusán sebet kapott. Lajost különösen megdöbben-tette a baleset; édesapjára gondolt; sejtelve, voltak:

— Szegény! Most úgy egy éve, hogy elhantoltuk.

A gondos ápolással sebe gyorsan béhegedt s haza gondolt kedves családjára s az otthonra. Nemsokára egy kis pihenőre szabadságot is kapott.

Sötét, csillagtalan este megzör-

geti ám valaki Káta asszony ablakát. A kis csemeték már rég az álmorszá-gában járnak, csak Káta asszony re-beg még távollevő férjéért imát, szár-nyalót az égbe.

Az ablakkarika ijesztve zörren meg.

— Ki az? — szólal meg Káta rebegve.

— Nyiss csak ajtót édes felesé-gem — felelt Lajos lelkendező hangon.

Nem hallotta ám már az utolsó szavakat Káta asszony, csak repült, mintha lába sem lenne s szótlánul, boldogan borult férje kebelére.

A halvány lámpa fényénél el-el-nézegették az alvó kis „babákat”

— Itt van ám a ti kedves, édes kis apátok — sugta Káta asszony föléjük hajolva és a legkissebbik igazában is megörült — álmában.

Az öreg harcos nehezen tudta megállani, hogy felne kapja őket; csak megkellett elégednie a szeméből aláhulló könnyekkel.

Se vége se hossza nem volt az-

tán a beszélgetésnek. Káta asszony elmondta, mi történt férje távolléte alatt; hogy a gazdaság rendben van, hogy azóta semmiben sincs hiány.

— Aztán a bátya nézett e felénk azóta, hogy én eltávoztam?

— Eleinte ritkán — felelte Káta — majd később sűrűbben. Ugy lát-szik megbékélt már a lelkében. Hiszen ő jó lélek, nem is ő az oka a mi patvarkodásunknak, hanem ez az Örszel

— Nem is Örsze — szólott La-jos — de az ő túllátó nagyravágyása!

Lajos jobbnak látta másra terel-ni a dolgot; fájt neki még csak visz-szaemlékezni is a kellemetlenségekre.

— Édesapánk sirja rendben van e, folytatta magába szállva.

— Tele van virággal — nyu-godjék békében! — hol én hol a só-gor, ki-kilátogatunk a temetőbe.

**

Lajosnak első gondja volt, hogy meglátogassa szülei sirját; hol elre-beghessen egy imát a múltért és jö-

„A Mikulás-bélyeg a legszerényebb ajándéknak is történelmi értéket ad.”

várakozásunknak szava kelt, melyről ha lehámozzuk az álszemérmert, ráismerünk benne az imádságra.

Nem szólok arról sem, ami nemzeti szempontból várakozásunk tárgya.

De nem mehetek el szó nélkül ama tény mellett, hogy amily fényes erények születnek a harcvonalban, oly sötét bűnök burjánzanak idehaza. Hogy divatosan fejezzem ki magam: ott a külső angolok ellen bennünk születnek az erények, idehaza pedig a belső angolokban ellenünk burjánzanak fel a bűnök. És mind a két szélsőségnek egyformán várjuk a végét, a vége adventusát.

Egy nagy magyar gondolkodó hatalmas mélyén átszűrve Darwin fogalmazását az élőlényeknek a természetben a létért való küzdelemről, arra a következtetésre jut, hogy Darwin elméletét a legtöbbször átvitt, képleges értelemben kell venni, mert az élőlények a környezet, az éghajlat, a földrajzi viszonyok, a táplálék-szerzés, meg az utódnevelés nehézségeivel, mostohaságával és viszonytagaival harcolnak a megélhetésért: az egyén és a faj megmaradásáért pedig azzal harcolnak, hogy életműködésükben és szervezetükben egyre jobban alkalmazkodnak azokhoz. Tehát a fajoknak és egyéneknek a szó szoros értelmében vett egymás elleni harca csupán egyik, és egyáltalában nem a legfőbb, sőt viszonylag valóban szűkhatáskörű tényezője az életért való küzdelemnek. A hussal élő ragadozó állatok elenyésző kisebbség-

ben vannak a növényevő állatokhoz képest és míg a különböző fajú állatok igenis harcolnak egymás ellen, addig az ugyanazon fajú egyének a legritkábban támadnak egymásra, nagy percentbe még a ragadozó állatok között is. Hiszen a farkas is „barmoknak tizedelve nyáját, megkiméli mindig a maga fajtáját.“ Ugy tetszik, mintha a farkasok erkölcsi jobbak volnának az eddigi emberekénél. Vagy, mert az állatnak csak ösztöne van? Helyes. Ámde az akarat meg öntudatos ösztön, melynek dirigense az ész, irányítója a szív. Az előbbi tényezőt túltengésbe juttatta az ember az utóbbi rovására s talán ez teszi a vadállatnál is vadabb erkölcsűvé? Vagy az, hogy az ember társas lény? Az állatfajok túnyomó többsége is az, nem véve ki a ragadozókat sem. Társaságban élnek és a kölcsönös segítség fegyverével igyekeznek érvényesülni a létért való küzdelemben. S e küzdelemben sokkal nagyobb jelentősége van a kölcsönös harcnál a kölcsönös segítségnek. Különösen a fajok fejlődésére a kölcsönös segítség sokkal erősebben folyik be, mint a harc. Emellett bizonyít az az ellenérvnek látszó tény is, hogy a degenerált fajoknak pusztulni kel. Igen azok a fajok, amelyek a társas életről önként, vagy kényszerítő körülmények folytán lemondanak: pusztulásra vannak ítélve, míg az olyanoknak, amelyek legjobban tudnak összetartani, legjobb kilátásuk van az életben maradásra, a továbbfejlődésre.

Tehát a természeti törvény a háború eshetőségét igen, de szükségszerűségét nem igazolja.

De nem igazolhatja az emberi természet sem. Az ugynevezett vadnépek életében is a gyermekgyilkolás, az aggok elhagyása, megölése, a vérbosszu, a rabszolgaság, a harcok, az emberevés mellett ott találjuk: a szülői, a gyermeki szeretetnek, a fajok, a törzsek, a falvak összetartásának, egyetértésének, testvériségének gyönyörű példáit. A ma kultúremlékének is hangosan kiáltja a véres jelen, hogy e kölcsönös harcban is a kölcsönös segítség ad és biztosít győzedelmet. A gazdaságilag, katonailag és minden tekintetben az összes harcoló felek között legjobban szervezett német nemzet fog győzni éppen a kölcsönös segítség természeti törvényénél fogva. Az az állítás — mondja hivatkozott gondolkodó — hogy az emberek között a véres harc örök, mert az ember természetéhez tartozik: becsületstértés, rágalom az emberi természettel szemben. Miért volna valósággal és örökké rosszabb az ember a farkasnál, amely, mikor éhes: „akkor is a barmoknak tizedelve nyáját, megkiméli mindig a maga fajtáját.“ Ez a háború kiáltó bizonyíték, hogy az országok kormányzásában is, ha a tökéletesedés helyes útján óhajtunk járni, helyet kell engedni az ész mellett a szívnek. E két elem az akarat nitrogen-oxigénje. Tehát hadakozó feleinkre gondolva szívünk vágyának adventje ez: vajha ne kellene soká és gyakran véreskezű hősökké válnunk a külső angolokkal szemben.

A belső angolokról majd máskor.

vőért.

A temető dűlőjén csendesen lépegettek Lajos gazda és felesége. Boldogok voltak: egy évi távollét után ismét együtt.

Kata asszony a fák lombjain át is ki tudta venni, mely tájon van a megboldogult sirja; de mintha mást is vett volna észre.

— Látod Lajos, most is kint van János, bizonyosan ismét a siron munkálkodik. De ni-ni, mintha nem mozdulna, nézd csak jobban!

Még távol voltak a sirtól de amint közelednek, lassanként észrevették hogy a Bátya a szomszédos siron ül, fejét kezébe hajtva.

János észrevette a közeledő testvéreket s hirtelen oldalt lépegetett. Kísértett nála a múlt. Dacos lelke még mindig az egy év előtti Lajost látta — ha meg is volt az törve.

Eközben Lajos és Kata megérkeztek a sirhoz; Lajos gazda csendes imát mormolt s könnyeinek le-

törlése után könnyebbülve szállalt meg:

— Milyen szépen is gondját viseltétek az én apám sirjának!

— Ne úgy mondd, kedves öcsém, hogy „az én apám“ ne; hisz az én apám is s mindnyájunknak édesapja — Isten nyugasztalja — szlóalt meg hátuk mögött egy megtört hang.

János közelebb lépett öccséhez s békülésre nyujtotta jobbját.

— Isten hozott vissza körünkbe — mondá — Bocsáss meg nekem, ha valamit vétettem ellened.

Lajos megbocsátóan adta kezét s telke itt az örök béke világában felengedett s a halál országában a két testvér ismét — testvéreknek tudta egymást s az öreg édesapa boldog hite mégis valóra vált.

(Vége.)

Üdvös szabályrendelet.

A rendeletek és szabályrendeletek országa lévén már annyi van, hogy az arra hivatottak is csak nehezen tájékozodnak, hát még a közönség, melyet első sorban érint s akiért gyártódnak. Talán felesleges is mondanunk, hogy a rendeletek és szabályrendeletek legnagyobb része a közönség megrendszabályozását célozza, melyre az legtöbbször reá is szolgál. Somogyvármegye törvényhatósági bizottsága f. évi november hó 3-án tartott évnegyedes közgyűlésén egy oly szabályrendeletet alkotott, mely a közönség érdekeit védi, és menti a tüzelőanyagok révén kiuzsorálástól, mi most a tél kezdetén nagyon is aktuális dolog. Sajnos, hogy a mostani különben is nehéz viszonyok közt még ilyesmire is kell gondolni a hatóság-

E szabályrendelet -- felsőbb jóváhagyás esetén -- megfog menteni bennünket attól, hogy az amugy is drágán vásárolt tüzelőanyaggal még visszaélések is elkövetessenek a vevő közönség rovására. Nem fog például megtörténni az, hogy a helybeli kiségitő kórház részére 80 koronáért vásárolt közönséges, cirka egy öl tüzfából egy ötödresze hiányozhassék, melyet az eladó utólagosan csak azért pótol, mert a kórházról van szó.

Elég cinikus megjegyzés, s jellemző a mai viszonyokra.

HÍREK.

— **Hősi halál.** A legmélyebb részvétellel értesülünk már, hogy Varvasovszky János, főgimn. tanár, kinek Csurgón is több jó barátja és ismerőse volt, a szerb harctéren elesett. A kaposvári m. kir. állami főgimnázium most a következő gyászjelentést adta ki:

Pro Patria! A kaposvári m. kir. állami főgimnázium tanárkara s tanulóifjúsága őszinte, mély fájdalommal, de egyúttal hazafiai büszkeséggel és isten araratában való teljes megnyugvással jelenti, hogy

Varvasovszky János

a kaposvári magyar királyi állami főgimnázium rendes tanára, a 19. nép. felkelő gyalogezred főhadnagya a házáért diosó halált halt.

A háború kitörése óta a déli harctéren megszakítás nélkül szolgálta — olykor nehéz viszonyok között — hazáját, míg az 1915. évi október 12-én diadalmas harcok közben súlyos sebet nem kapott. Így került a szerémségi stara-pazovai kórházba, ahol türelmes lélekkel viselt gyöttrő kinok között, a haldoklók szentségeinek áltatos felvétele után, október 30-án 39 éves korában, tanári működésének 12-ik évében nemes lelkét visszaadta a Teremtőnek.

Ideiglenesen a stara-pazovai temetőben pihennek hamvai s hazaszállításuk után ünnepies gyászistentiszteleten kérjük a Seregek Urát, hogy részesítse őt a házáért halt hősök égi jutalmában, az örök boldogságban. Ugyanakkor a főgimnázium ifjúsága emlékünnepe keretében rója le a kegyelet adóját szeretett tanára iránt, aki nemcsak szóval tanította, de tettel, halálával is megmutatta miként szeresse hazáját a magyar ifju.

Intézetünk egyik legértékesebb tagját, özvegye és négy kis árvája a leggondosabb családfenntartót vesztette el a megboldogultban.

— **Törvényhatósági bizottsági tagválasztás Csurgón.** Szollár József elhalálása folytán üresedésbe jött törvényhatósági bizottsági tagjára a választás f. évi december hó 13-ára lett kitűzve csurgóra.

— **Az eke-gépészek szabadságának meghosszabbítása.** A f. évi 30-ig szabadságon itthon levő eke-gépészek szabadságát további intézkedésig a honv. min. meghosszabbította. Eszerint nevezettek f. hó 30-án nem vonulnak be.

— **A Vörös Kereszt kiségitő kórházban** f. hó 27-én 30 sebesült beteg érkezett, akikkel a hosszabb időn át alacsonyabb harmincas létszám újra hatvanra emelkedett. Kórházunkban nyer ápolást *Hám Lajos* vármegyei tisztviselő gyalogsági hadnagy is, aki a doberdói harcokban kapott súlyos lábsérülést.

— **20 K-ás papirpénzek bevonása.** Az 1907 jan. 2-évi kelettel kibocsátott 20 K-ás bankjegyeket az állam bevonja, úgy hogy azokat fizető eszközül csak 1915 évi december hó 31. napjáig lehet használni. Azért tanácsos ezen bankjegyeket a láda-fióból előszedni és az adóhivatalnál beváltani.

— **Vasuti utasítások.** A zagrebi üzletvezetőségtől kiadott rendelet értelmében a vasuti állomásokon a pénztári helyiségbe idegeneknek belépni szigorúan tilos.

A szállító közönséget kéri, hogy elküldendő szállítmányaikat lehetőleg a délelőtti órákban címbárcával ellátva adják fel, mert az elküldés rendszerint a délutáni vonatokkal történik.

A vagonrendelés a vasuti állomásokon legalább 24 órával előbb, mint amikor szükség van rá, eszközölhető 9 korona 60 fillér kocsi-foglaló lefizetése ellenében.

— **Rendület.** az utak jó karba helyezése tárgyában A sok esőzés folytán a közlekedési. különösen a községi utak annyira elromlottak, hogy el lehet mondani, hogy egyes helyeken majdnem járhatatlan állapotban vannak. Ezen állapot megszüntetésére járásunk főbirája nagyon erélyes hangu rendeletet bocsátott ki, amelyben a jegyzőket és községi birákat az utaknak a lehetőséghez képest való jókarba helyezésére a legszigorubb bíróság terhe alatt utasította.

— **Hadikölcsön-jegyzés meghosszabbítása.** A csurgói hitelszövetke-

zetnél úgyszintén a postahivatalnál a harmadik hanikölcsönre még tovább s lehet jegyezni.

— **Karácsonyi Album** cím alatt mint minden esztendőben, úgy az idei karácsonyra is egy diszes Albumban összegyűjtve jelentett meg a Bárd Ferenc és Testvére közismert budapesti zeneműkiadó cég a f. évben népszerűsége jutott kedvelt zeneműveket. Bona lesz az Albumban a legújabb operett újdonságok, mint Zsuzsi kisasszony, Lengyelvér, Végre egyedül, Legénybucsu, Vilmos huszárok legjobb számai. Továbbá Keringők, Indulók, Tandó, Tangó, Ragtime, kuplák és szebbnél-szebb kabaré számok. Dalok, Magyar nóták és a most népszerű katona nóták. Valamennyi zongorára, részben pedig ének és zongorára. Ezen Karácsonyi Album kiadásával hazánk e legelső zeneműkiadó cége kedves meglepetést szerez nagy vevőközönségének és valósággal ajándékszamba megy e gyönyörű album, tekintve, hogy majdnem 100 oldal tartalmazó kötetbe foglalt zeneművek értéke egyenként vásárolva 100 korona értéket képvisel, míg így együtt az egész Karácsonyi Album 4 korona, diszkótesben pedig 6 korona. Lapunk olvasói bizonyára szívesen veszik e Karácsonyi Album megjelenéséről szóló hírünket és azon figyelemzetésünket, hogy az albumra a kiadó cég csakis november hó 30-ig fogad el megrendeléseket, mivel ez csak annyi példányban lesz előállítva, ahány megrendelés arra december 1-ig Budapestre a cég Kossuth Lajos-utca 4. sz. alatti kiadóhivatalához beérkezik.

Kneipp plébános a nemes emberbarát

csak azért engedte nevét a Kathreiner-féle Kneipp máltakóval kapcsolatba hozni, mivel a Kathreiner jóltú, egészséges és igazán népszerű Hal.

Vigyázat
a mai drága időkben: a Kathreiner 23 év óta mindig egyforma olcsó, ára sohasem emelkedett.

10 filléres csomag Kathreiner 20 csészére elegendő.

Sirolin "Roche"

csodálatos hatású a légúti szervek megbetegedése ellen.

tüdőbetegségek.
gégéhurut, szájjárhurut, garagórák gyulladása ellen.

HAROM NYELVEN TANULHATÓ
 SCHIDLOF ÉS TÁRSASÁG
 MODSZERÉVEL
FRANCOIS
 NYELVTAN ÁTDOLGOZTA: DE HONTI REZSŐ
FRANCOIS
 NYELVTAN ÁTDOLGOZTA: DE HONTI REZSŐ
NÉMET
 NYELVTAN ÁTDOLGOZTA: ALTAI REZSŐ
 EGY-EGY NYELV MEGTANULÁSÁRA SZOLGÁLÓ TULAJD. NYELVTAN ÁRA DISZES VASZONMAPPÁBAN KÖTETÉS

LILIPUT ZSEBSZÓTÁRAK

<p>ÚJDONSÁGI RÉSZLET-MAGYAR ZSEBSZÓTÁR Szerkesztette: ALTAI REZSŐ</p>	<p>ÚJDONSÁGI MAGYAR-ANGOL ZSEBSZÓTÁR Szerkesztették: Dr. GEMMUS GYULA és Dr. LAZKÓ RUDÓ</p>	<p>ÚJDONSÁGI MAGYAR-FRANCOIS ZSEBSZÓTÁR Szerkesztette: Dr. HONTI REZSŐ</p>	<p>ÚJDONSÁGI MAGYAR-NÉMET ZSEBSZÓTÁR Szerkesztette: ALTAI REZSŐ</p>
---	---	--	---

Diszes színes karton kantanis kemény kötésben egy-egy kötet **60 fillér**

**Hirdetéseket
 jutányos áron
 közöl a
 kiadó-hivatal.**

Jegyezze meg,
 hogy mindenkinek és minden alkalomra alkalmas ajándéktárgyak, legdivatosabb

ékszerek,
 zsebórák, Ingaórák, karikagyűrűk, briliáns gyűrűk.
 Legújabb karórák, divatos nyakláncok, briliáns fülbevalók stb. stb.

a legújabb divatnak, igen nagy választékban és jutányos áron beszerezhetők.

Órajavitásokat percnyi pontossággal teljesítek.

Hójjas István órák és ékszerész
 üzletében
 ■ **Osurgón. (Főtér)** ■

Weisz Soma
 cementárúgyára
Nagykanizsa, Erzsébet-tér 4.
 Interurban Telefon 205.

Ajánlja valódi márványtörmelékkel készült **márvány mozaik** lapjait, amelyek óriási nyomásu motorüzemű hidraulikus sajtóval állítatnak elő és motorüzemű kőszőrítőlőgépen tükörsimásá-gura csiszolva, a legolcsóbb áron kerülnek eladásra. Legelegánsabb és leg-tartósabb burkolás konyhák, előszobák és templomokban. — Készíték műkö-lépcsőket, granitt terasz burkolatokat, egyszerű és diszes színezett cementla-pokat. — Vállalkozom aszfalt és beton-járdák készítésére, csatornázásokra be-ton átereszek és vasbeton hidak építé-sére. Cement és márvány mozaik la-pokról diszes *árjegyzéket ingyen* küldök

Mindenféle szappannál jobb **ban tisztítja a kezeket a**

KARBUCKY ANDOR Ajánlja legolcsóbb
 tűzifa-kereskedő áron, háshoz szállíték
 — CSURGÓN. — elsőrendű száraz és
 egészséges
 hasáb gyertyán, hasáb bükk és hasáb nyir-fáit tüzelésre. — Hivataloknak, intézeteknek nagyobb vétel esetén árengedmény.

RENOFIN svéd tisztító-pép.
 Nélkülözhetetlen irodáknak, műhelyek részére, vagyis mindazoknak, kik a kezük tisztántartására és ápolására sokat adnak. Feltétlen próbálja meg. 40 fillér beküldése ellenében bérmentve kap egy dobozzal

Mézer könyvkereskedéséből Csurgó.
 Olcsóbb és hasznosabb a szappannál!

Nyomatott a kiadó Mézer Dezső villanyerőre berendezett könyvnyomdájában Csurgón.